

ANWB
Extra

Dublin

100%
JAMES JOYCE

VAN AFBRAAKBUURT TOT
PARTYWIJK

SHOP
TILL YOU
DROP

Musea, galeries
- EN ZELFS EEN PAAR -
PIANO SPELENDE
APEN

KLEURIGE
DEUREN

Literaire
pubs

EEN KASTEEL

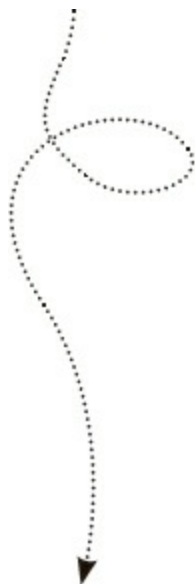
EEN CRYPTIE
MET EEN
KATTENMUMMIE

MET
UITNEEMBARE
KAART

- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11

Dublin

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

Dit is Dublin

Dublin in cijfers

Wat is waar?

Kodakmoment

Nieuwe architectuur

Levende traditie

Natuur dichtbij

Het kompas van Dublin

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

1

Tempel voor bibliofielen – **Trinity College**

2

Levensader en grens – **de Liffey**

Het multiculturele hart van Dublin – **O'Connell Street**

3

Een odyssee met James Joyce – **een wandeling door Northside**

5

Meer dan pubcultuur? – **Temple Bar**

6

Meer dan alleen shoppen – **Grafton Street en omgeving**

7

Van oude meesters en dode dieren – **Dublins cultuurwijk**

8

Deuren met kleuren – **Georgian Dublin**

9

In één keer dwars door de stad – **Dublins literaire pubs**

10

De polsslag van het koloniale gezag – **Dublin Castle**

11

Middeleeuws Dublin – **het westen van de binnenstad**

12

Hier wordt niets geschonken – **Guinness Storehouse**

13

Van jachtgebied tot recreatiepark – **Phoenix Park**

14

Minivakantie aan de Rivièra van Dublin – **Dún Laoghaire**

15

Schiereiland met een vergezicht – **Howth**

Museumlandschap van Dublin

Rebellen in Dublin

Architectonisch erfgoed van Dublin

Pauze, even rebooten

Overnachten

Eten en drinken

Winkelen

Uitgaan

Reisinformatie

Hoe zegt u?

Register

Fotoverantwoording, Colofon

Colofon

Herinner je je deze nog?

Het belangrijkste eerst

Het beste kun je Dublin gewoon over je heen laten komen. Zonder vooroordelen, zonder al te hoge verwachtingen, en zonder clichébeeld van een gelukkig Ierland. De stad aan de Liffey biedt geen lers-sentimentele gemoedelijkheid rond een turfvuurtje en is ook geen hightech metropool. Of toch een beetje? Probeer het zelf uit te vinden!

Ook buiten Temple Bar vind je pubs

Dublin en een kroegentocht zijn vaak synoniem, maar waarom zou je je beperken tot de beroemde uitgaanswijk Temple Bar? In Dublin zit een pub op vrijwel elke straathoek; je kunt er gewoon naar binnen stappen en als je wilt heel lang blijven zitten. Het leukste is dat eigenlijk buiten de binnenstad, bijvoorbeeld in Hole in the Wall of Kavanagh's.

Te voet door Dublin

De beste manier om Dublin te verkennen is te voet. Het centrum van de Ierse hoofdstad is namelijk klein genoeg om in 20 minuten te doorkruisen. Hier heb je echt geen auto nodig. Bovendien vind je geen parkeerplaats en als je iets verder weg wilt, neem je gewoon het openbaar vervoer.

Levensritme

Dat kun je in Dublin eenvoudig voelen, namelijk overdag in Moore Street, waar marktvrouwen hun waren aanprijzen, handelaren uit alle delen van het land hun winkel hebben en waar het 'all you can eat buffet' je uitnodigt voor een avontuurlijke reis dwars door Azië. Meer mix kun je je bijna niet voorstellen, maar ook hier is de stad gewoon Dublin.

Gewoon laten kletsen

De leukste ervaring kun je niet kopen of plannen. Wie de indruk wekt alle tijd te hebben, wordt al snel aangesproken. Soms voor een simpel kletspraatje, maar vaak ook door Dubliners die je uitgebreid iets willen vertellen. En in de traditie van Swift, Joyce en Behan krijg je dan de meest avontuurlijke verhalen te horen.

Heiligenaltaar

Hij heeft geen grote reputatie, maar je moet wel weten dat Valentijn, de beschermheilige van de bijenhouders, de geliefden en de commercie, uit Dublin komt. D.w.z. hij is geadopteerd, want in 1835 werden de stoffelijke resten van deze 3de-eeuwse heilige van Rome naar Dublin overgebracht. Sindsdien liggen zijn relikwieën in de karmelietenkerk (📍 kaart 2, F 5) aan Aungier Street. Op 14 februari is daar een speciale mis voor geliefden.

Avontuur in een dubbeldekker

De beste blik op het leven van Dublin heb je vanuit een dubbeldekker. Deze giganten van het openbaar vervoer doorkruisen de stad en de meeste doen ook het centrum aan. De 'light'-versies zijn de hop-on-hop-off-bussen, maar echte

liefhebbers zweren bij lijnbussen met vaak verrassende routes. Een klassieker is lijn 46a naar Dun Laoghaire.

Coddle in plaats van Stew

Irish Stew (de echte is bereid met lamsvlees) is weliswaar een typisch Iers gerecht, maar niet kenmerkend voor de hoofdstad. Als je in Dublin een stevige bodem nodig hebt, ben je aangewezen op Dublin Coddle, een stoofschotel met spek, worst en aardappels. Niet koosjer en niet halal, maar wel heel erg Dublins – en heel machtig ...

Boulevard van het onbekende talent

Als het om straatmuzikanten gaat, moet je op Grafton Street zijn. Daar spelen niet alleen meer of minder begaafde amateurs, maar ook profs. Wat ze spelen varieert van klassiek tot avant-garde. En natuurlijk zijn er de onvermijdelijke meezingers. Op zaterdag breekt hier de hel los en kun je maar beter iets anders gaan doen.

Ik ben afkomstig uit het Duitse Holstein, maar woon in Noord-lerland. Dublin ken ik al sinds 1982 en ik vind het een heerlijke stad – ook al is het in mijn ogen meer een provincieplaats dan een echte metropool, wat overigens positief bedoeld is!

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

@ anwbmedia@anwb.nl

Dit is Dublin

'Dublin is geen Ierland', hoor je vaak van bezoekers die om wat voor reden dan ook moeite met de hoofdstad hebben. Niets van aantrekken, want natuurlijk is Dublin Iers en maakt de stad deel uit van Ierland. En zelfs een heel mooi deel, in alle opzichten. Eigenlijk is Dublin een Ierse microkosmos.

Wat is Dublin?

'Dublin' op zichzelf is een tamelijk vaag begrip. Dublin is de stad, Dublin City, maar ook een heel stuk van de omgeving, het county Dublin. En tevens de naam van een onofficiële metropoolregio, waarvan de voorsteden naadloos overgaan in de counties Meath, Kildare en Wicklow. In ieder geval is Dublin een hoek van Ierland waar de meeste mensen bij elkaar wonen en een plek waar alle beslissingen voor de republiek genomen worden: hier zetelen namelijk het parlement en de regering en zitten de altijd nog tamelijk gecentraliseerde overheidsorganen.

Zoals ook de Vikingen, de Angelsaksen en de Engelsen wisten: wie Dublin heeft, heeft ooit heel Ierland in handen. Met een bezoek aan Dublin heb je al heel veel moois van Ierland gezien, met uitzondering van natuurschoon als de kliffen van Slieve League, de Giant's Causeway en de toeristentrekker Ring of Kerry. Maar als het om kunst en cultuur gaat, om een kennismaking met de Ierse manier van leven of om de gecompliceerde (en vaak tragische) geschiedenis van het eiland, dan is Dublin een uitstekend begin. 'Ierland compact', want bij Howth kun je zonder al te veel inspanning over steile kliffen hoog boven de zee lopen, om daarna in een pub naar Ierse folkmuziek te luisteren, of om een snelcursus Iers te krijgen. En een pub zul je snel vinden: Dublin heeft er zo'n 750.

De Dubliners

De inwoners van Dublin zijn vriendelijk – de bekende uitzonderingen daargelaten. Maar houd rekening met de ruwe bolster en de blanke pit: een mooie vriendschap begint hier vaak met een wantrouwende eerste blik. Dublin leent zich goed voor een kennismaking met 'de Ieren', want hier wonen Ieren uit alle county's van het eiland. De vaak alleen op de eigen parochie gerichte provinciaal komt af op de banen in de hoofdstad, wat anders. Maar ook trekt Dublin mensen van buiten Ierland en heeft het zich ontwikkeld tot een internationale

smeltkroes. Van de 'nieuwe leren', zoals de immigranten ook wel genoemd worden, vormen de Polen de grootste groep – net als soms in het straatbeeld.

Dublin vandaag

Het stadsbeeld van Dublin is divers: naast goed onderhouden (of gerenoveerde) oude straten vind je er gebouwen van de beroemde architect Daniel Libeskind (die ook bekend is van het One World Trade Centre in New York, dat de bij 9/11 verwoeste torens vervangt). In de wijk Docklands, die zwaar vervallen was, is nu indrukwekkende nieuwbouw te bewonderen. Spontane straatkunst en officieel goedgekeurde installaties sieren het stadsbeeld. Soms zo modern, spontaan en bont dat de vermeende cultuurwijk Temple Bar een grauwsluier lijkt te dragen. Het huidige Dublin is geen Ierlandnostalgie in de mottenballen, geen stad met gitaarmuziek en rebellenliederen, met oude mannen aan de bar, met paardenkoetsen en gasverlichting. Toegegeven, dat is er ook allemaal, maar Dublin is zo veel meer dan dat, en veel opwindender dan het museale beeld dat veel mensen van deze kleine hoofdstad aan de westelijke rafelrand van Europa hebben. De stad is modern, de inwoners zijn jong, de sfeer ontspannen, de levensstijl enerzijds gezellig ouderwets, anderzijds helemaal bij de tijd. Dublin is al lang niet meer de grote stad van het Europese armenhuis, maar ook niet meer de stad waar het internationale grootkapitaal tot de crash van 2008 een economische vluchthaven vond en via brievenbusondernemingen zo min mogelijk belasting betaalde. Dublin vindt zich opnieuw uit, waarbij de oude Dubliners zichzelf trouw blijven en hun lokale patriottisme uitdragen, maar ook beseffen dat hun traditionele nabuurschap hen tot meer verplicht dan alleen 'Ierland' – ook al kiezen ze er uiteindelijk voor hun laatste hemd (of in ieder geval hun één na laatste hemd) aan Ierland te geven. Nou ja, je begrijpt het al: Dublin is de stad die niet in een hokje past, het is een stad van spannende tegenstellingen.

Dublin is een stad vol spannende tegenstellingen: modern naast ouderwets, internationaal naast door en door Iers.

By the way ...

Vaak hoor je dat Dublin de Engelse naam van de Ierse hoofdstad zou zijn en dat de Ierse naam Baile Átha Cliath is. Onzin. Beide namen zijn Iers. 'Dubh Linn' betekent 'zwarte poel' (waar de Vikingen hun nederzetting aan stichtten), terwijl Baile Átha Cliath een omschrijving is voor een 'stad bij een met riet verstevigde doorwaadbare plaats door het water' en betrekking heeft op een Ierse nederzetting vlak bij Dubh Linn.

Dublin in cijfers

3,65

kost een Big Mac in Dublin, 20 cent meer dan in Nederland.

15

km/h is de gemiddelde snelheid in Dublin, net zo 'snel' als in het notoir verstopte New York.

17

°C is de gemiddelde temperatuur in juli in Dublin, 0,9 °C kouder dan in Nederland.

36

is de gemiddelde leeftijd van de Dubliners. In Nederland ligt dat op 39.

115

km² is de oppervlakte van Dublin City, tegen Amsterdam 219 km² en Antwerpen 204 km².

198

kcal neem je tot je als je een glas Guinness drinkt (maar appelsap bevat 262 kcal).

733

mm regen valt er jaarlijks in Dublin, tegen 880 in Nederland en 850 in België.

950

bussen onderhouden in Dublin de reguliere dienstregeling. Het GVB in Amsterdam beschikt over 215 bussen.

1362

kcal neem je tot je als je een Irish breakfast verorbert. Een gemiddelde Nederlandse gehaktbal (rundvlees) bevat zo'n 325 kcal.

30.581

Polen leven er in Dublin, de grootste niet-Ierse minderheid.

82.300

stoelen bevat het Croke Park Stadium, meer dan welk Nederlands of Belgisch voetbalstadion dan ook.

527.612

inwoners telt Dublin City, ongeveer net zoveel als Den Haag.

1.500.000

mensen liggen er begraven op Glasnevin, dat daarmee een van de grootste begraafplaatsen ter wereld is.

23
bruggen overspannen binnen Dublin de Liffey. Dat zijn er meer dan over de Theems in Londen.

22

postcodegebieden zijn er Dublin, genummers van D1 tot'en met D24 (nee, geen 22).

707

ha is de oppervlakte van Phoenix Park, wat meer dan het dubbele is van Central Park in New York. Het Amsterdamse Bos meet 1000 ha.

21.329

euro bedraagt het gemiddelde inkomen in Dublin, dat daarmee het hoogst scoort in Ierland.

3.000.000

pints Guinness worden er dagelijks in Dublin gebrouwen, meer dan driemaal het dagverbruik van het Oktoberfest in München.

Wat is waar?

De binnenstad van Dublin kun je simpel, gemakkelijk en goedkoop verkennen: te voet. Ondanks zijn belang voor Ierland, heeft Dublin de omvang van een kleinere stad op het Europese vasteland. Om van de ene naar de andere kant van de stad te lopen heb je niet meer dan 30 minuten nodig.

Dublin City

Het hart van Dublin is het eigenlijke Dublin City met zijn belangrijke bezienswaardigheden. De duidelijkste grenzen ervan zijn de twee kanalen: het Royal Canal in het noorden, het Grand Canal in het zuiden en de sluizen tussen Grand Canal en de Liffey in het oosten. Phoenix Park en de reusachtige Guinnessbrouwerij vormen de westgrens. Midden door deze stedelijke bubbel kronkelt de Liffey. Vroeger was de rivier een levensader maar nu meer een verkeersobstakel, die door alle bruggen langzaam in een soort tunnel verandert. De Liffey scheidt ook Northside van Southside, de wijken ten noorden en ten zuiden van de rivier, en traditioneel daarmee de buurten van de boeven en die van de bankiers. Al hebben deze zich al lang vermengd en is het verschil nauwelijks nog te zien, noch demografisch noch in het verdienmodel.

Binnenstad

Het interessante deel van **Northside** is de omgeving van O'Connell Street (📍 G 4), ooit de breedste boulevard van Europa. Bij The Spire komt ze samen met de zijstraten Henry Street en Earl Street North. Samen met deze straten en met Parnell Square in het noorden, vormt de straat het (vaak zeer luid en hevig kloppende) hart van de noordelijke binnenstad. **Southside** is bedaagder en ook ingewikkelder. Tussen Trinity College (📍 G 5), South Great George's Street, St. Stephen's Green en Merrion Square wisselen de zwaartepunten elkaar snel af: cultuur en commercie, politiek en pubs liggen dicht bijeen, maar vaak wel in hun eigen sfeer. Ruwweg gezegd is westelijk Dublin het winkelgebied, het oosten een monumentale Georgian wijk en daartussen ligt een park- en museumgebied. Ten noorden ervan staat Trinity College. In het midden zitten de politici, die vaak een echte sta-in-de-weg zijn.

Ook in de weg ligt de **Liffey**, althans voor wie haast heeft en voor automobilisten. Met de aanleg van de Boardwalks, wandelplankiers boven het water, heeft Dublin hier echter van de nood een deugd gemaakt en mooie wandelroute gecreëerd. **Temple Bar** (⌘ G 5) is een afzonderlijke wijk ten zuiden van de Liffey. Het wordt vaak vergeleken met de Parijse Rive Gauche – in het Engels Left Bank, welke naam ook wel wordt gebruikt. (Temple Bar is feitelijk de Right Bank, maar voor marketing is dat een maar een detail.) Temple Bar is Dublins cultuurbuurt, aldus Temple Bar, en een buurt van pubs.

Buitenwijken

Een interessant fenomeen in Dublin is dat het uit kleine buurten bestaat, die haast dorpen zouden kunnen zijn – met kerk, kruidenier, postkantoor en (onmisbaar in Ierland) een bookmaker. Vaak koesteren ze hun heel eigen lokale patriottisme. Iemand komt dan uit **Phibsboro(ugh), Cabra, Glasnevin** of **Drumcondra**, niet uit Dublin. Deze pal aan elkaar grenzende wijken ten noorden van **Parnell Square** (⌘ G 4) zijn nog het pure Dublin. Ze zijn amper afgestoft of opgeknapt en herinneren nog aan de tijd vóór de Celtic-Tigerhause. Voor toeristen zijn hier de botanische tuin en de reusachtige begraafplaats van Glasnevin interessant. Ongeveer hetzelfde is het geval met de **Docklands** (⌘ H–L 4), ten oosten van Custom House. Hier zijn langs de Liffey de grote veranderingen zichtbaar met de imponerende gebouwen van banken en concerns, maar echt opwindend is iets anders ... De grotendeels voor buitenlandse werknemers gebouwde woonblokken zouden nu na een paar jaar alweer gesaneerd moeten worden. Alleen in de middagpauze is er hier wat leven in de brouwerij.

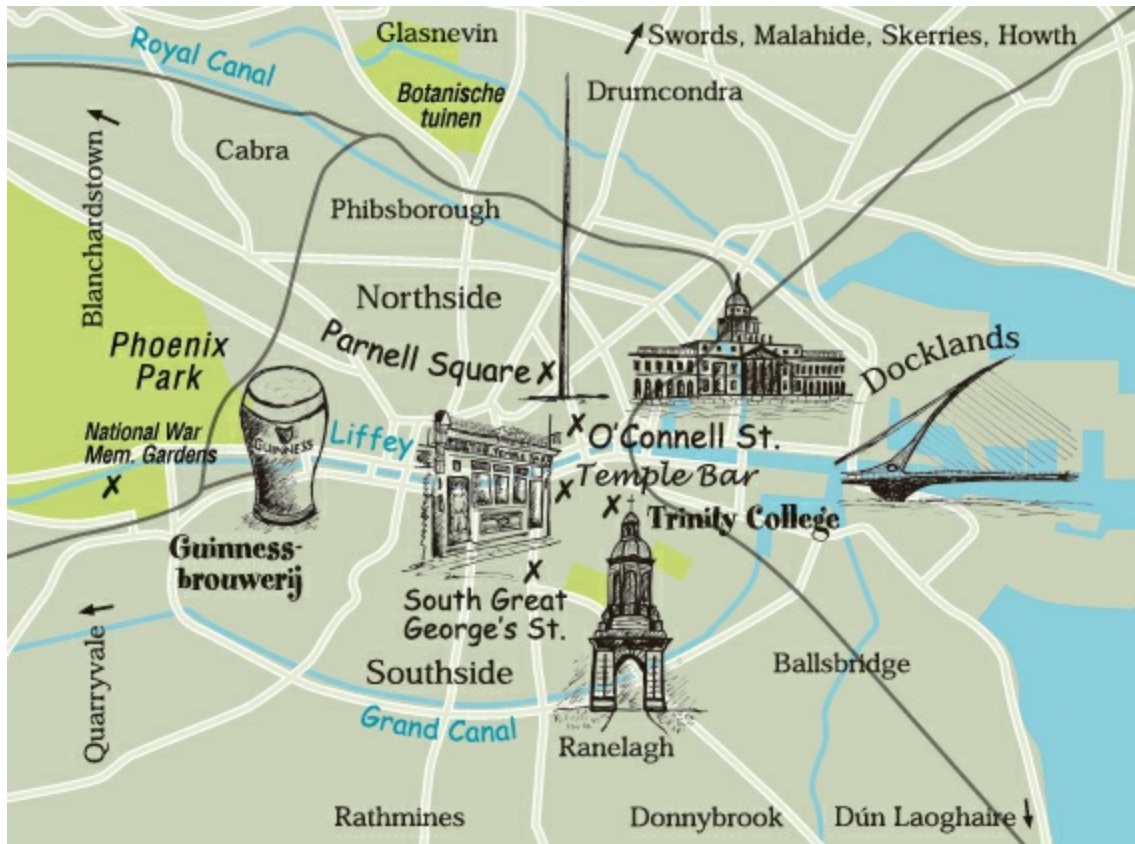
' **Dublin 4**' in het zuiden is weer een stuk levendiger. Ballsbridge, Donnybrook, Ranelagh en Rathmines liggen allemaal aan de overkant van het Grand Canal. Het zijn de 'leafy suburbs' voor de hogere middenklasse. Ambassades, hotels, de RDS Showgrounds en aardig wat restaurants trekken bezoekers. Ten westen van de Guinnessbrouwerij vind je dan nog Kilmainham met de IMMA, de gevangenis en de Irish National Gardens. Je komt hier het beste met de bus.

De voorsteden

Van de vele voorsteden zijn de meeste alleen bekend vanwege hun winkelcentrum – bijvoorbeeld Blanchardstown of Quarryvale (Liffey Valley). Swords valt op door een ronde toren en een burcht, Malahide heeft een kasteel en Skerries windmolens. Echte toeristentrekkers zijn dit niet.

Juist wel mooi is **Howth** (⌘ kaart 4), aan de noordkant van Dublin Bay, een bijna dromerige vissershaven met een enorm toeristisch potentieel. Of de zuidelijke evenknie **Dún Laoghaire** (⌘ kaart 4), dat een beetje aan de Riviera doet denken

– afgezien van het weer dan. Overigens, wat het weer betreft: elke bezoeker van Dublin heeft solide schoenen nodig, die tegen het keienplaveisel en de regen bestand zijn, en natuurlijk regenbestendige kleding. Laat je paraplu echter maar thuis: door de wind van Dublin belandt die zeker in de vuilnisbak. Ook dat is 'typisch Dublin'.

Kodakmoment

Nieuwe architectuur

Architectuur in Dublin? Dan denken mensen meestal eerst aan wat er nog over is uit de 18de eeuw, Georgian Dublin. Ook Dublin is echter meegegaan met zijn tijd. Aan het verlaten havenbekken van het Grand Canal mocht Daniel Libeskind het Bord Gáis Energy Theatre bouwen. Het plein ervoor levert er bonte accenten bij: een bamboebos van staal, knalrood in plaats van het eeuwige Ierse groen. Je leest meer over de vaak opwindende architectuur van Dublin op blz. 82.

Levende traditie

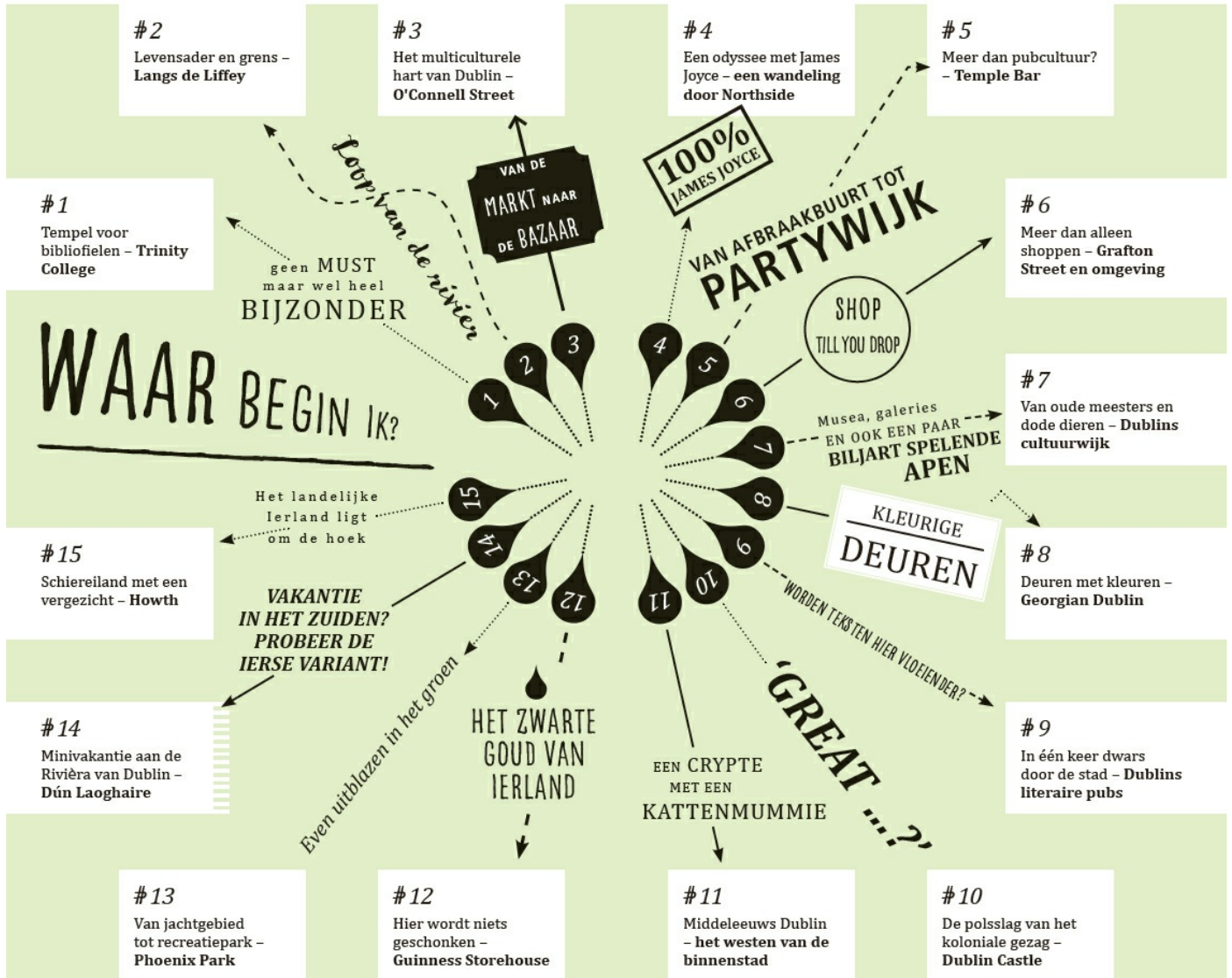
'Traditioneel' is een begrip dat de partytoeristen vooral verbinden met de muziek: gefiedel, geram op gitaren en in de tekst altijd weer een heldhaftige Ier, een maagdelijke maid en de slechte Engelsman. Maar daarnaast heeft Dublin nog veel meer levende, tastbare tradities. Een voorbeeld is de groenteboer die op de inmiddels multiculturele markt in Moore Street (► blz. 29) verschijnt: hij komt er vaak met 1 pk. Zo snel verwelkt de groente immers ook niet.

Natuur dichtbij

Naar Ierland voor de natuur? Dan hoef je niet ver Dublin uit: ook de hoofdstad heeft natuurrijke plekken en vele wilde hoekjes. Om te beginnen zijn er de talrijke parken, waarvan Phoenix Park (→ blz. 67) van wereldniveau is, al is het wat aangeharkt. Het tegengestelde geldt voor de kliffen van Howth Head (→ blz. 74). Daar bewaakt het onverschrokken Baily Lighthouse sinds de napoleontische tijd Dublin Bay, en daarmee de ingang naar de haven van Dublin.

Het kompas van Dublin

1

Tempel voor bibliofielen – **Trinity College**

De heilige Patrick heeft naar verluidt de slangen uit Ierland verjaagd. Bij het oude en eerbiedwaardige Trinity College kun je echter denken dat hij er eentje over het hoofd gezien heeft: de kronkels van de wachtrij voor het Book of Kells reiken als een soms honderden meters lange slang buiten het bibliotheekgebouw. Een toerist die krap in zijn tijd zit, vraagt zich dan al snel af: 'Is het al dat wachten waard?'

Ja, dat is de moeite waard, maar eigenlijk alleen als je echt alles gezien wilt hebben. Of als je echt geïnteresseerd bent in dit boek. Dublin bezoeken zonder dat je dit handschrift gezien hebt, is als Parijs doen zonder de Mona Lisa. Een beetje onvolledig, maar geen ramp.

De universiteitsbibliotheek van Trinity College herbergt totaal 4,5 miljoen boeken.

De campus en de campanile

Een van de eerste problemen is de simpele vraag hoe je als toerist Trinity College binnenkomt. Het terrein schermt zich als een soort vesting af van de rest van Dublin en heeft acht ingangen, die allemaal min of meer onopvallend zijn. Voor wie uit de richting Kildare Street komt, is de ingang vanaf Nassau Street het handigst, een soort tunnel. De **hoofdingang** **1** ligt daarentegen bij College Green en die 'hoofdingang' is louter een massieve, maar simpel gehouden houten deur in Regent House. Deze wordt geflankeerd door de standbeelden van de voormalige Edmund Burke (filosoof en politicus, 1729–1797) en Oliver Goldsmith (schrijver, 1728–1774).

Trinity College en de religie: het terrein was tot de confiscatie van de kloosters door Hendrik VIII (de eerste Engelse

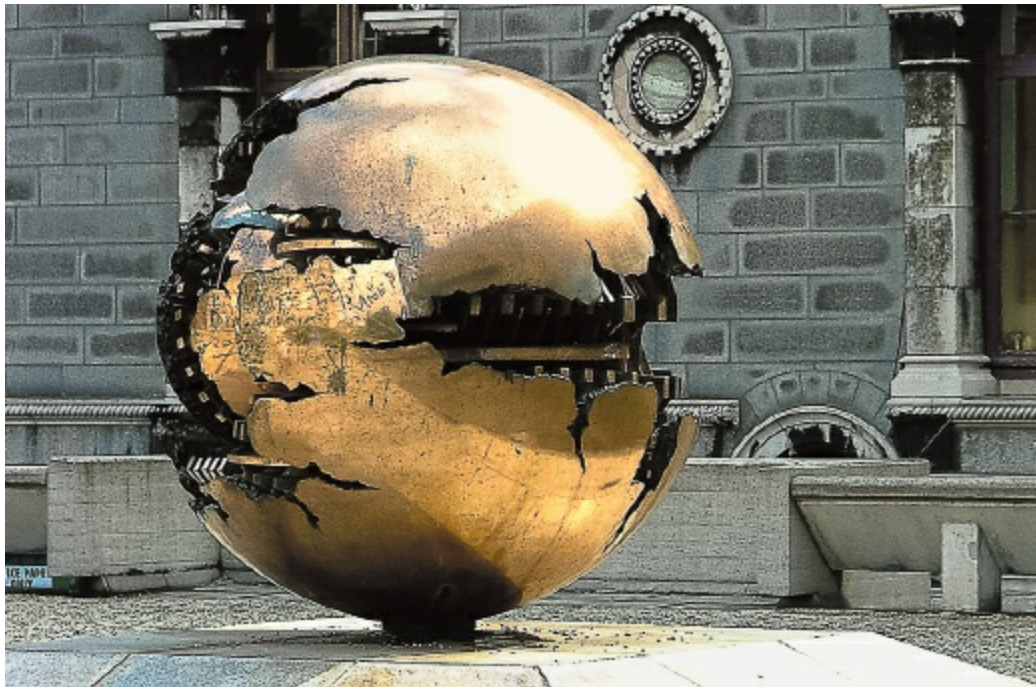
'koning van Ierland') een augustijnenklooster. Zijn dochter koningin Elizabeth gebruikte het terrein om in 1592 het 'College of the Holy and Undivided Trinity of Queen Elizabeth near Dublin' te stichten, als 'als een zetel van protestantse geleerdheid'. Katholieke studenten werden pas in de laatste jaren van de 18de eeuw toegelaten. En dat dan nog alleen als ze het niet erg vonden om de woede van de Katholieke Kerk op te wekken, want de aartsbisschoppen van Dublin vreesden voor het zielenheil van de schapjes en spraken geregeld de banvloek uit over Trinity. Pas in 1970 werd deze maatregel opgeheven. Als tegenprestatie stond de universiteit toe dat er een katholieke studentpriester kwam.

Achter de deur bevindt zich een met hout geplaveide toegangsruimte, een passage die je naar de binnenplaats van Trinity College voert. Dat toont ook meteen het klassieke tafereel van de ansichtkaarten: aan Parliament Square en tegenover Regent House prijkt de 30 meter hoge **campanile 2**, in 1853 gebouwd als klokkentoren door Sir Charles Lanyon.

Wie een rondleiding door Trinity College wil krijgen, kan deze hier in de zomermaanden bij een klein loket meteen boeken. Je wordt dan al snel door een student in een klein groepje over de campus meegenomen. Hij vertelt je doorgaans amusante informatie en verhalen uit de geschiedenis van deze plek. Ook zonder rondleiding kun je echter makkelijk een indruk krijgen van Trinity College.

Je kunt het beste beginnen op Parliament Square, waar twee identieke gebouwen in klassieke stijl tegenover elkaar staan. Vanuit Regent House gezien zijn dit links de **kapel 3** en rechts de **Examination Hall 4**. Achter de kapel ligt, een beetje verstopt, de sinds 1761 als mensa gebruikte Dining Hall. Tussen de beide gebouwen vind je een curiositeit: Chaloner's Corner, met een paar grafmonumenten de kleinste begraafplaats van Dublin. Hier liggen enkele professoren die geen afscheid konden nemen van de universiteit.

De meeste blikken blijft echter de hoge campanile trekken. Hij staat op de achtergrond van ontelbare selfies. Die kun je zonder storende toeristen goed nemen vanaf het groene Library Square erachter. Hier is ook een sculptuur met ronde vormen van Henry Moore te zien. Aan de oostkant van Library Square, afgebakend door het Graduate Memorial Building in het noorden en de Old Library in het zuiden, staan de **Rubrics 5**. Daarvoor kun je in het donker weleens de geest van Edward Ford tegenkomen, die in 1734 werd neergeschoten door dronken studenten. De gebouwen waren toen nog haast nieuw. Ze hebben karakteristieke zeshoekige schoorstenen en zijn, omstreeks 1700, opgetrokken in baksteen. Pas in 1894 werden ze getooid met de op de Hollandse stijl georiënteerde gevels. Tegenwoordig is dit misschien de interessantste façade van Trinity College, juist door de relatief eenvoudige bouwwijze. Ten oosten van de Rubrics wordt het veel minder interessant, maar het in 1857 gebouwde en aan Venetië denkende Museum Building is een blik waard, evenals de goudkleurige sculptuur Sphere within Sphere van Arnaldo Pomodoro.

Arnaldo Pomodoro's sculptuur Sphere Within Sphere is in verschillende uitvoeringen op een dozijn verschillende plekken te zien, waaronder het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in New York en ook bij de Vaticaanse musea.

Toeristentrekker Book of Kells

De meeste bezoekers gaan meteen naar de Old Library, die tenslotte ook de grootste kunstschat van Trinity College herbergt. Vaak is het op zich al de reden van iemands bezoek: het wereldberoemde **Book of Kells** 6.

De Campanile van 1853

De ingang is aan Fellows' Square en de wachtrij strekt zich in het hoogseizoen vaak uit langs het gebouw. Het wachten is op toegang tot de oude bibliotheek, die indruk maakt met haar ouderwetse en echt imposante Long Room van 64 m

lengte. Deze herbergt ongeveer 200.000 boeken, de meeste oud en waardevol. Ook kun je de harp van Brian Boru zien. Deze heeft die nooit in handen gehad, maar de harp dateert toch nog uit de 14de eeuw. Daarmee is het een van de oudste nog bewaard gebleven harpen van Ierland en een nationaal symbool.

Het is echter één enkel boek dat de echte trekpleister is – het Book of Kells. Dit is helemaal niet zo lers, want het werd waarschijnlijk in de 8ste eeuw in Schotland gemaakt, in het (weliswaar door Ieren gestichte) klooster op het eiland Iona. Toen de Vikingen daar kwamen kijken, brachten monniken het handschrift naar het klooster van Kells (County Meath) in Ierland. Daar werd het tot 1654 bewaard in de parochiekerk. Toen Cromwell de kerk liet ontwijden en liet inrichten als een paardenstal, werd het boek in 1661 in bewaring gegeven aan Trinity College. Hier is het sinds de 19de eeuw te bezichtigen. Tegenwoordig zijn per stuk twee bladzijden van twee van de vier banden (afzonderlijk ingebonden in jaren vijftig) te zien.

Illustratie met de evangelist Matteüs in het Book of Kells.

En wat is het bijzondere? Het Book of Kells geldt als een schat van de westerse boekversieringskunst en het mooiste handschrift in de Ierse collecties. Wat het boek uniek maakt is de uitgebreide kalligrafie en de talrijke ornamenten: van kleine taferelen via diermotieven tot 'Keltische' vlechtwerkpatronen. Indrukwekkend zijn de schitterende kleuren die op de 340 perkamentbladzijden nog duidelijk te onderscheiden zijn. Deze kleuren waren in de 8ste eeuw niet echt te koop bij de hobbywinkel om de hoek. Uit analyse is gebleken dat de bijzonder krachtige blauwtint mogelijk werd dankzij gemalen lapis lazuli. De daarvoor benodigde steen kwam uit Afghanistan!

INFO EN OPENINGSTIJDEN

College Green 1 : www.tcd.ie, hoofdingang 7-24 uur, entreeheffing alleen voor Old Library (Book of Kells), okt.-mei ma.-za. 9.30-17, zo. 12-16.30, juni-sept. ma.-za. 9-18, zo. 9.30-18 uur, € 10.

LEERZAME SOUVENIRS

De goed gesorteerde museumwinkel in de **Old Library 6** biedt alles rond het Book of Kells, van snuisterijen tot kostbare reproducties en wetenschappelijke verhandelingen.

ETEN EN DRINKEN

Lekkere koffie en goede broodjes eet je in het **café in het Arts Block 1**, direct naast de doorgang van Fellows' Square naar Dawson Street, ma.-do. 8-19, vr. 8-18 uur.

Uitneembare kaart 2, G 5 | LUAS Abbey Street

Trinity College: beschermd als een vesting

Wie was eigenlijk Brian Boru, de man naar wie de beroemde harp in de bibliotheek vernoemd is? In de volksmond was hij de Ierse koning der koningen, die de Vikingen overwon. Brian Boru slaagde er inderdaad in om zich tussen 1002 en 1014 op te werken tot een van de belangrijkste heersers van Ierland, met de titel 'keizer der Ieren'. De ongeveer 150 andere Ierse koningen dulden het, zo veel mogelijk. In 1014 moest hij ten strijde trekken tegen een leger van Ierse rebellen en Vikingen. Hij versloeg hen vernietigend bij Clontarf – om bij het dankgebed het slachtoffer te worden van een sluipmoordenaar.

Veel gelegenheid voor ook maar een beetje nauwkeurige analyse van het boek krijgt een bezoeker niet. Na de bijna verplichte wachttijd word je meteen naar een boekvitrine verwezen, waar dan een korte blik op de bladzijden mogelijk is die dan zijn opgeslagen – in de regel twee 'normale' handschriftbladzijden en een van de prachtig versierde bladzijden. De discrete hint om plaats te maken voor de volgende bezoeker volgt relatief snel. In de Long Room gaat het er meer ontspannen aan toe. Hier kun je wat langer rondkijken.